

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban lévő:
 Egy évre 16 kor.
 Helyben kifizetésre:
 Egy évre 20 kor.
 Vidékre postán küldve:
 Egy évre 24 kor.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig és
 szombat napok kivételével.
 Feltétlenül és közzététel:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megvásárolja nem vállalunk.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadványban ingyenesen.
 Helyi ár 20 kor.

NAGYVÁRAD július 25.

Sovány esztendő.

(Dr. H. L.) Aggódva várjuk a telet az ideai terméketlen esztendőben. Országszerte általános a lehangoltság, a panasz. A börze-buzakirályok, a gabona-Bismarckok, már unják is a siránkozást. Ismétlődik az ósrégi adoma doljatók ki, mert megszakad a szívem. S mialatt a gazda azon tündöklik, hogyan fog telelni, a spekuláció megsarkantyuzza ügynökeit, maga pedig elmegy hűsölni. Talán a Kárpátokban szivja a fenyőerdőillatot, a Balaton partján rendezgeti a kuponokat, vagy hogy az Adria mentén terjeszti tüntetőleg a magyar szót. Könnyű a börzének, meg a bankároknak, de nehéz — a szegény embernek.

Az új termésnek száz helye volna, nem egy. Adóra is kell, de meg adósságtörlesztésre is, élelemre is, ruhára is, temérdek elsődrendű szükségletre. Itt-ott iskolázási költségekre. Igen ám, de rossz a termés: mennyiségét tekintve éppen úgy, mint minőségére nézve. Kevés is, silány is. Aztán, ha legalább ára volna. De még az sincsen. Minthogy pedig takarmányhiány is van, a marhából sem lehet pénzeln. Már most száll lefelé az értéke. Olvassuk, hogy a Királyhágón túl marhakupeczek háznak. Azt újságolják, hogy aki mostanában nem adja el marháját,

őszszel tetemes veszteséggel lesz kénytelen tudni rajta, annyira lesóványszik addigra, azontul meg egyáltalán nem lesz mit ennie. A megijesztett nép el is adja marháját, sőt eladja takarmányát is. Nem is csodálkozhatunk rajta. Nem mindenütt vehet a nép szénát Románia dombos vidékein, mint a temesmegyei gazdák és nem mindenütt vehet tavalyi kukoriczát télire, mint a Nagybecskerekvidéki parasztok. Ha meg jószág sincsen, ne legyen takarmány se. Jobb tudni rajta minél előbb, legalább hoz valamit a konyhára. Az ágensek, a kupeczek is ezt mondják mézes-mázos beszéddel és a nép felül nekik, mert gyanutlan lelkét már ezerszer rászédtek ugyan, most azonban a közelfekvő kényszerkonjunkturák első látszatra mellettük szólnak.

Igy egyebek közt abban az esetben is, a melylyel lapunk egy közelebbi cikke foglalkozik, a biharmegyei aszályról írva. A marhák nemcsak elértéktelenednek, de el is hullanak. Vegyük már most a gyenge termés, a takarmányhiány s ezek káros következményei mellé a rekkenő-hőségben, aszály idején pusztító gyakori tüzekeket, amelyek egész vidékeket elhamvasztottak, egész falvakat földönfutókká tettek. Akkor éreznünk kell a Gondviselés sujtó jobbát szegény hazánkon.

Megállapították már, hogy 1897-től mostanáig állandóan elég bő termése volt a földmivelő Magyarországnak. Ez ha nem is egészen hét, de legalább is hat, többé-

kevésbé kövér esztendő. Hol volt a liberális gazdálkodás e termékeny idők alatt, mert mi nem láttuk, hogy gyűjtött volna magtáraiba a sovány esztendőkre. Mit használt a magyar gazdaközönségnek, hogy jó termése volt! A börze azt mondta, hogy tuitermelés és lenyomta az árát. Ami kevés pénzmag aztán nagynehezen befolyt a kenyérmag után, azt elvitte a fináncz, meg az adóekzekutor, fölemésztették a kamatok, meg a kontók, nem egyszer a dupla kréta, meg az uzsora. Még egy-két garas éppen hogy maradt áldomásra, de a szűk napokra a liberális népvezetés mellett semmi sem jutott.

Nagy bajnak kell lenni nálunk, akár-hogy szépítik is a dolgot, mikor a Tiszakormány földmivelési minisztere sürgős rendeleteket intéz a vármegyei közigazgatási bizottságokhoz az erdei legeitelés és lombtakarmánygyűjtés dolgában — a kisgazdák javára. Ezenfelül még külön röpiratot is adott ki a földmivelésügyi minisztérium a takarmányhiány ellen való védekezésről. Hát még a börzén micsoda embertelen spekulációk folyhatnak, mikor a miniszter maga figyelmezteti a gazdákat a takarékosagra a gabona értékesítésekor.

Csakis itt, az eladásnál lehet megmenteni a vámon, ami a réven elveszett. Akármilyen szemérmellenül deprimálja is a bészpárt az árakat s akármilyen valótlán híresztelésekkel igyekszik is az ár-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Erzsébet.

A békésgyulai Erzsébet szobor leleplezése.

Irta; Székely Sándor.

Az ő szépszomorú meséjét
 Ki volna, a ki nem ismeri?
 Egy élet, a mely örömmel
 Es szenvedéssel telis teli!
 Egy lélek, a mely galambszárnyon
 A viharokkal szembeszállott.
 Egy szív, a mely önnönvérrel
 Szabaddá tett egy rabországot!
 Egy martyr, kinek fehér lelkét
 Foszlányra szaggatá az élet,
 Egy angyal, kinek halántékán
 Tövis korona sajtott, égett! . . .
 . . . Ez a te szép szomorú meséd
 Királyi asszonyunk: *Erzsébet!*

Maroknyi nemzet a mi népünk,
 De szeretetre gazdag, áldott,

Csak úgy hajtja önnönmagából
 A tenger illatos virágot! . . .
 Az ideált beszövi fénnel,
 Körülveszi tündérmesével,
 Mint a rajongó ifju teszi
 Szép szüzi — tiszta kedvesével! . . .

Maroknyi nemzet a mi népünk,
 De a hálája mérhetetlen.
 Ki őt szerette, óvta, védte
 Oh! hogy maradna szeretetben!
 Porló a test, de földi társa
 A lélek: örök halhatatlan,
 S ez a koszoru, a mit fontunk,
 El nem virágzó, hervadatlan!

Szeplőtlen oltár áll előttünk,
 Mint napsugár tündöklök, ragyog!
 Örömtől égő lelketekkel
 Oleljétek körül magyarok!
 Imádságotok égi szárnya
 Csókolja körül lágyan, gyöngén
 Es szeméitek hulló könnye
 Peregjen szét a föld göröngyén!

Tiszta fenségben rá hasonlót
 Sohsem hordott szülőnek méhel
 O a magyarok Nagyasszonya,
 Multak, jövődök nagy reménye!
 O az, kinek halántékára
 A legendák nymbusa szállott,
 Mint nála jobban nem szerette
 Soha senki ezt az országot! . . .

Kinek szép szomorú meséjét
 Nálunk a gyermek is ismeri,
 Te élet! amely örömmel
 Es szenvedéssel voltál teli,
 Te lélek! amely galambszárnyon
 A viharokkal szembeszálltál.
 Te szív! amely önön véreddel
 Egy nagy rabot szabadra váltál
 Te martyr! kinek fehér lelkét
 Foszlányra szaggatá az élet,
 Te angyal! kinek halántékán
 Tövis korona sajtott, égett:
 Imádkozzál a magyarokért
 Királyi asszonyunk; *Erzsébet!*

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casino-épület).
 TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-cség

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-öltönyöket, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costumöket, valódi angol SZÜVETEK nagy választékban.

emelkedésnek gátat emelni, egy bizonyos, az, hogy a világtermés gyöngé, a gabonának tehát késő őszszel már szép ára lesz. Menjünk el a nép közé és a mit csak lehet, tegyünk meg, hogy szűk termésének elköttya-vetyélését megakadályozzuk. Számítatlan esetet fogunk találni, a melyben mit sem tehetünk. Hány száz, meg ezer kiscgazda adta már el buzáját még a télen papiroson és mennyien vannak, akik alig várják a cséplést, mert utána rögtön piacra kell szállítaniok s akármilyen olcsó áron el kell adniok termésüket, hogy megmenekülhessenek a fejük felett függő anyagi tönktől. Ezeket tehát nem segíthetnek papjaik, tanítóik, gazdatisztljeik, vezetőik. De azokon igen, akik, ha nehezükre esik is, pár hónapig el tudnak várni az értékesítéssel. Ezeket kell felvilágosítani és vezetni. Könnyen beszél ilyenkor az a falu, amelynek gabonaértékesítő szövetkezete van.

Ugyanígy kell a nép mentésére sietnünk az állattenyésztés terén. Segítsük a takarmánybeszerzésben, tartsuk vissza úgy a takarmánynak, mint a jószágnak elpredálásától. Aki várni tud, nagy áron adhatja el marháját is és — ha ugyan van eladásra való — takarmányát is. Hiszen a husarak folyton emelkednek és a szegény népnek, amely ha nem is hizlalja, de neveli a később levágásra kerülő marhát, semmi haszna se legyen belőle? Itt a sovány esztendő. A kormány nem gyűjtött a nép számára, álljon tehát talpra a keresztény intelligencia és szervezze a népet az inség ellen, legalább annyira, amennyire a tizenkettedik órában lehet. Ki tudja milyen szomorú meglepetéseket hozhat a tél, vagy a tavasz, milyen jó lesz, ha nem érnek készületlenül. Akik még most sem gondolnak okos értékesítés útján valamelyes anyagi erőgyűjtésre, magukra vessenek nehéz napjaikban, télvis idején. Azt mondták a hangyák a mesebeli tücsöknek: hogyha nyáron énekeltél, télen táncolj!

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 26.

Elnök: Jakabffy Imre.

Hegedüs Lóránt a pénzügyi bizottság előadója, beterjeszti a pénzügyi bizottságnak 3 rendbeli jelentését.

Következik napirend szerint

az osztrák államvasutaktól

felvett 10.000.000 korona előleg törlesztetlen részének visszafizetéséről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása, melynek megtörténtével a Ház azt elfogadja. Majd változatlanul megszavazza a számvevőszék és a közigazgatási bizottság költségvetését. Következik

a miniszterelnökség költségvetésének az 1848—49-iki honvédek segélyezésére felvett 800.000 korona tételénél.

Ilyés Bálint meleg szavakban emlékszik meg a szabadságharcz még élő rokkantjairól, a kikről nem valami nagy jóakarattal gondoskodik a nemzet. Amíg mindenre jut a magas költségvetésből, addig a szabadságharcz agg bajnokainak megélhetése érdekében évek óta alig történt valami intézkedés. A most felvett 800.000 korona is kevés a ma még életben lévő 12000 honvéd nyugdíjához. Ne engedjük őket tovább sanyarogni, legősbjűk úgy is a sir szélén áll már, ne engedjük el őket azzal, hogy a nemzet háládatlan. Sok a panasz a nyugdíj folyósítása ellen.

Határozati javaslatot nyújt be, hogy az agg honvédek nyugdíját is még ez évben tárgyalassa le. (Helyeslés a baloldalon.)

Madarász József: A parlament gondoskodik az agg honvédekről, mert azok teljesítettek a haza iránti kötelességüket, most a nemzet, a hazán van a sor e tekintetben. Ne tekintsük pártkérdésnek az ügyet, hanem határozzon a legstürgebben a Ház egyhangulag. A miniszterelnök pedig azonnal nyilatkozzon.

Barabás Béla csatlakozik Ilyés javaslatához, Madarász előterjesztéséhez az ifjú nemzedék nevében.

Kéri, hogy a jelenlegi nyugdíj kétszeresére emeltesse. Kétszerezze meg a száraz kenyert, hogy megélhessenek. (Helyeslés a baloldalon.)

Rátkay László az iránt kér intézkedést, hogy a nyugdíjat az öregeknek lakására vigyék községi kézbesítők, ne kelljen a szegény, elaggott vitézeknek sokszor 10—15 klmre mennie nyugdíjáért az adóhivatalba.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy a kérdéssel a legodaadóbban kíván foglalkozni.

A felhozott előterjesztések valamennyiét tanulmányozni fogja. Ami a nyugdíj emelésének kérdését illeti, most nem felelhet, mert az ügyet még nem tanulmányozhatta, kéri a Házat, hogy az ügyben az 1905 ik évi költségvetésnél tessen előterjesztést. Ez okból nem fogadhatja el a határozati javaslatot sem és kéri Ilyés Bálintot, hogy azt vonja vissza, nehogy leszavazása olyannak tűnhessék fel, mintha a kormány, vagy szabadelvűpárt nem tanúsítana elég jóindulatot a honvédekkel szemben. (Helyeslés jobbról.)

Ilyés Bálint megnyugszik a miniszterelnök feleletében, miután határozati javaslatát visszavonja.

Következik a király személye körüli miniszterium költségvetése.

Héderváry tárczája.

Rátkay László beszédét azzal kezdi, hogy az ő partja a költségeket nem szavazza meg. Nem akar személyeskedni, de ma olyan ember a király személye körüli miniszter, akit nemrég igen fontos közjogi kérdésben leszavazott a képviselőház.

Héderváry gróf a chlopy-i hadparancs után kiadott királyi kéziratot ellenjegyezte; ha ma is helyesli mindazt, ami abban volt, akkor ma nincs helye a magyar miniszterelnöki székhelynek.

Szóba hozza a kinevezések és kintünetések ügyét is. Magyar rendünk csak egyetlen egy van, a többi mind osztrák császári kintünetés.

Bartha Miklós: Alávalóság még elfogadni is.

Rátkay László: A magyar király magyar állampolgároknak osztrák kintünetést nem adhat, csak egyedül magyar rendet: a Szent István-rendet.

Bedőházy János szintén a kintünetésekről beszél; szerinte a király személye körüli mi-

niszteriumnak nincs egyéb dolga, minthogy bajlódják azokkal a demokratákkal, akik királyi kintünetésekért veszekednek.

Van itt Budapesten egy német lap, a germanizálás főfaktora, mely belső akadály a annak, hogy kereskedőink megmagyarosodjanak; ennek a lapnak egyik munkatársa a minap a »vaskorona-rend«-et kapta. Az ilyen érdemeket lehet megfizetni, de kintünetni nem szabad. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Héderváry Károly gróf, ő felsége személye körüli miniszter: Rátkaynak azt feleli, hogy a hadiparancsnak nem volt az a célja, hogy megsértse a magyar alkotmányt. Nem áll, hogy az utána megjelent királyi kézirat csak ismétlése a hadiparancsnak. — Ellenkezőleg attól teljesen különbözik. A királyi kéziratért elvállalja a felelősséget. Ragaszkodik a pragmatika szankcióhoz. Ami a Körberügyet illeti, lehetetlen, hogy folyton beleavatkozzunk az idegen miniszter dolgába. Magyar miniszter feladata az, hogy megakadályozzuk, hogy idegen faktor ne avatkozzék a mi ügyeinkbe. (Helyeslés a jobbon.)

A rendjelekre vonatkozólag elismeri, hogy csak egy magyar rendjel van: a Szent István-rendjel. Ennek minden kiadványa magyarul iratik, kivéve az alapszabályai, melyek Mária Terézia idejéből valók, latinul vannak csinálva.

Madarász József: El kell égetni.

Héderváry: Nem volna jó igen sok latinul irt régi jó magyar törvényt elégetni. — Hogy akiket előterjeszt a kormány előléptetésre, azok azt megérdemlik, ezért is elvállalja a felelősséget. — Hogy a belső titkos tanácsosi esküben semmi feszélyező nincs, azt bizonyítják — az ellenzéki belső titkos tanácsosok.

A legutolsó kintünetettek nézve kijelenti, hogy az egyik egy nagy tizlet által az országnak tett nagy szolgálatot. A Pester Loyd pedig mindig magyar érdekeket szolgált s elégedetten konstata, hogy a napisajtó legnagyobb része örvendett rajta.

— Ez nem áll! (Kialtások balról.)

— Még Holló is! (Felelet jobbról.)

— Egyik Holló nem vájja ki a másik szemét! (Hangzik balról, a mi hangos derűtséget keltett.)

Héderváry ezután kérte a költségvetés elfogadását.

A Ház megszavazza.

Az elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti.

A Házban szünet után rátértek a belügyi tárcza költségvetésére.

Pinkovics előadó a költségvetést részletes ismertetés után elfogadásra ajánlja.

Szalay László: A belügyi tárcza költségvetése kapcsán szóvá teszi aggodalmait, melyeket benne az országos betegápolási pótdó rohamos mérvű emelkedése okoz. Stürgeti a közigazgatás egyöntetű reformját, tervszerű egyszerűsítését az egész vonalra; rámutat a feyelmi eljárás körül mutatkozó hiányokra. Nem szavazza meg a belügyi tárcza költségvetését, mert a miniszter a korrupció szellemével jött az országra.

Kelemen Béla: A csongrád megyei állapotokról beszél. A költségvetést szintén nem fogadja el.

Tisza válaszol az elhangzott beszédre. Visszautasítja a korrupció vádját. A betegápolási pótdó emelkedését jelentős érdekek indokolják. A közigazgatás egyszerűsítéséről gondoskodni fog.

Leteszi a Ház asztalára a Cunard-Line hajó társasággal kötött szerződést; a képviselők névjegyzékének kiigazításáról tett javaslatát pedig visszavonja.

Ujdonságok! Uri és fia panama-, filz- és szalma-kalapokban. Női, férfi és gyermek nyári cipőkben. Fehér és színes puha, valamint sport- és turista-ingekben. Övek, félmellények, rövid alsónadrágok, fürdő-köpenyek, sapkák, flottir-törülközők, nyakkendők, keztük, harisnyák; s mindennü fürdő- és nyári divatcikkekben meglepő szép választék, feltűnő olcsó árban. Ruhának való crettanok, zephirek, battisotok

kiadásítása, minden elfogadható árban

FÁBRY TESTVÉREK-nél Olaszi, Fő-utcza. Telefon: 76.

Szulay László: A »korruptió« kifejezés a vita hevében jött nyelvére. Azt visszavonja. Ezzel az ülés 3 órákor végetért.

A sovén magyarok.

E czímen a »Berliner Börsen Courier« hosszabb elmefuttatást közöl, melben nem kis élességgel emlékszik meg a mostani civilizista vitával kapcsolatban a magyar parlamenti ellenzék »nagy« harcáról. Az egész cikkben első pillanatra szembeötlő, hogy a magyar kormány sugalmazására íródott, mert gróf Tisza politikai receptje szerint nemcsak az egész Kossuth-párt ellen dörög, hanem loppal gyanúsítani igyekszik Apponyi és báró Bánffy felvonulását is a parlamenti küzdőtérré, miközben siet egész babérligeteket letarolni a magyar miniszterelnök és hazafiatlan többsége számára. A cikket elég érdekesnek tartjuk arra, hogy megismertessük a közönséggel, bemutatójánál annak, mely szintben tünteti fel a külföld előtt saját kormányunk a nemzetünk legdrágább kincseért, nyelvéért lefolyt nagyhatású és önzetlen küzdelmünket.

»Az európai parlamentek között — írja a nevezett lap — melyek az idén is szükségesnek tartották törvényhozó tevékenységüket a kétéves nyáron kitolni, mindenestre ott találjuk a magyar képviselőházat is. Semmikép sem a magyar kormány a hibás a teendőket illetően felszaporodásért, hanem tisztán maga a parlament. Ha a parlament lelkiismeretlen kisebbsége nem folytatott volna több mint egy esztendőn át az egész törvényhozás produktív munkáját és szabályos menetét lehetetlenné tevő obstrukciót, a dunaparti márványpalota kapuit már régen becsukták volna. Csak pár hónappal ezelőtt sikertült gróf Tisza miniszterelnöknek néhány katonai előjogunk a magyar szocializmus oltárán való feláldozásával a normális parlamenti állapotokat nagynehezen helyreállítani s így a terjedelmes ujonczvita után végre hozzáfogtak az állami költségvetés megvitatásához, mert a magyar kormány mindedig provizóriumokkal volt kénytelen élni, hogy az állambiztartás mérlegét egyensúlyban tartsa.

Még sokaknak van emlékezetében az a melodramai végkifejlés, amely az ujonczjavaslatok nyomán keletkezett obstrukciónak épp azon pillanában adta meg a halálos dőfést, mikor a küzdelem hevessége tetőpontját érte el, amikor már megpattanásig feszültek az ellentétek.

Gróf Tisza ugyanis, hogy a »herostratesi« (akárcsak az erős kéz emberét hallanók) obstrukciónak egyszer s mindenkorra végét szakítsa, a házszabályok módosítására vonatkozó indítványt terjesztett a képviselőház elé, melyet a háta mögött álló többség készen mutatkozott minden erőmegfeszítéssel keresztül is vinni. Mielőtt azonban elkezdődött volna a halálos tusa, egyszerre váratlanul feláll Thaly Kálmán, a függetlenségi párt ősz nesztora s könnyekkel szemében, apellált a honfiak szívére, lovagiaságára és hazafi voltukra, kérve a kormányt indítványa visszavonására s könyörögve az ellenzéki pártoknak, hogy hagyják abba a borzalmas játékot. S Isten csodájára, Thaly fellépését váratlan és teljes siker koronázta — a béke helyreállott.

Egész Magyarország örömmámorban (?) uszott, hogy ne mondjuk, ujjongott a pusztító küzdelem szerencsés befejezésén, mert nem volt győztes, sem legyőzött. Az egész magyar sajtó áradozott a magyar lovagiaság magasztalásától, mely isméteit fényesen kifejezésre jutott.

A figyelmes szemlélő mindenestre megteheti megjegyzését a homályból (valóban a homályból) erre a »lovagiaságra«. Inkább sen-

timentális rohamoknak tudható be a hirtelenlét kerekedett egy békehajlandóság. A Kossuth-párt ingadozása és a nép folyton fokozódó elégtelensége által obstrukcióba ugratott képviselők azonban csakhamar tudatára ébredtek annak, hogy egyelőre nem érhetnek el többet a hadsereg nemzetivé tételének kérdésében, mint a mennyit a szabadelvűpárt egyáltalán hajlandónak mutatkozott »megengedni« (ha legalább ez megvalósulhatna!) s így örömmel lépett arra az aranyhidra, melyet a többség emelt a részükre.

Azonban nem végleges békét jelentett a leszerelés, csak fegyverszünetet.

Bánffy és Apponyirol. Nyomban kitűnt ennek az álláspontnak helyessége, mikor az obstrukció kohójában összeolvadt ellenzéki pártok vezetésére két exponált vezérfőnök vállalkozott, akiknek értékét egyáltalában nem hivatkozhatjuk el, hanem tekintélyes morális erejük. Abban a pillanatban, mikor Apponyi régi pártjának összehozott kereteit összefoltozta s mikor Bánffy Dezső, az egykori miniszterelnök a másik oldalon kezdte felnyergelni csatálovát a gróf Tisza regimentje ellen, a szárnyaszegett és teljesen ellankadt obstrukciósok szemében nyomban megcsillan a remény és keményen elhatározták, hogy a kormánynak már a legközelebb adandó alkalommal újból izelítőt adnak az erősebb eszközökből mintegy mutatónál abból a már tervbe vett új obstrukcióból, mely — ha ugyan nem előbb — de az új véderőtvény tárgyalásakor feltétlenül ki fog történi.

Sajátságos megvilágításban tűnik hát fel a hirhelt lovagiaság, mikor az ellenzék a küzdelem megújítására a költségvetésnek épp azon tételét szemelte ki, melyben az agg államfő személyes érdekeit nem csekély szenvedélyességgel teszi szóvá. A Habsburg dinasztia feje a monarchia mindkét államától 18 millió koronára rugó civillistát birt, mely 4 millióval, Magyarország részéről két millióval volt emelendő, mert a civillistához való járulás aránya nem egyharmad, mint egyéb költségek tekintetében, hanem mindkét állam teljesen egyenlő összeggel járul az udvartartáshoz. Ez elosztás a Szent István koronájának a császári koronával való teljes egyenjogúságát szimbolizálja. Az idén már hozott nagy áldozatok tudatában ezen két milliónyi többletkiadáson és hozzá szerföltött kényes kérdésen akadt fel az ellenzék.

Talán nemis a kétmillió újabb megterhelés esik nehezére az ellenzéknek, mint inkább az, hogy ezekből a kiadásokból több költődik el Ausztriában, mint Magyarországon. Azt követelték, hogy a király a magyar pénzt költse el magyar földön, teremtsen személye körül magyar udvart. A vita folyamán egyes temperamentumosabb szónokok élesebben teték kritikájuk tárgyává a királyi ház osztrák mivoltát és pedig oly hangon, mely előki rendentásitásokat is vont maga után. Es igazán elszomorító a csaknem kétheti obstrukciós vitában az a körülmény, hogy nyílt alkalmat adott Apponyinak és Bánffynak arra, hogy hangos dobpergással és trombitaharaggal a szocializmus táborába vonuljanak. Bánffy, igen Bánffy, a volt miniszterelnök, az 1897-iki szerencsétlen végű Badeni-féle kiengesztelés szülőanyja, mint az önálló házmesterület bajnoka és »hozzá még« mint a teljesen önálló Magyarország elharczósa lép fel s egész eddigi multját politikai pályája kardinalis tévedésének bélyegzi. Sőt annyira ment, hogy szemére vetette a Kossuth-pártnak, hogy a lefolyt obstrukcióban nem mutatkozott erélyes ellenzéknek.

S épp az a Kossuth-párttal tett ilyen nyilatkozatot, mely az ő idejében fejét vette s ennek a pártnak a programját most mint ellenzéki vezér egészen kissajátítja.

A civilizista emelése ellen megindult vita

kitombolta már magát és pedig — mint előre látható volt — a kormány győzelmével 88 szótöbbséggel szavazták meg a javaslatot. Hanem a vita tanulságai, a magyarországi ügyek fejlődésére éppen nem örvendetesek. Bár személyes bosszura emitt vagy egyénisége érzékenységére amott vezessék is vissza Bánffy és Apponyi beszédeit, annyi bizonyos, hogy mind a kettő a szeparatiztikus törekvések folytatásának zászlóvivőjéül szegődött, amellyel »sajnos« a magyar nemzet nagy része telítve van. S akciójuk sikerén annál erőteljesebben fognak közreműködni, mennél hevesebb energiát és ellentállást észlelnek az erre hivatott körökben.

UJDONSAGOK.

* **Szent Anna napja az Orsolya-zárdában.** Szent Anna ünnepét üli ma az Orsolya apácák zárdája. A boldogságos Szűz édes anyja tiszteletére ma délelőtt 10 órákor ünnepélyes nagymisét pontifikál Palotay László kanonok, pápai praelátus az összes apácák jelenlétében. Ezt megelőzőleg fél tíz órákor Brém Lőrincz püspöki könyvtárnok mond ünnepi szent beszédet.

* **Béke az építőmesterek és munkásai között.** A tegnapi nappal végre helyreállt a béke a váradi építőmesterek és munkásai között. A józan gondolkodású munkások belátták, hogy elsősorban önmaguknak ártanak áldatlan magatartásukkal, azért tegnap már mindnyájan munkába álltak, tekintve, hogy a vállalkozók megszüntették a bojkottot és visszafogadták az elbocsátott munkásokat. A Köblös háznál is serényen folyik már a munka. A megbékülést a vállalkozók vasárnapi értekezlete tette lehetővé. Ami aprólékos eltérések még vannak, azt még e héten nyilván eligazítják.

* **Arató ünnep Fugyivásárhelyen.** A nagyváradi lat. szeri. papnővelde gazdaságában vasárnap, július 24-ikén volt az aratóünnep, mely hálaadó istentisztelettel vette kezdetét. A fugyivásárhelyiek a szomszédos vidékkel szűfőlásig megtöltötték a tágas templomot. Csicsay Alajos papnőveldei aligazgató s gazdasági intéző végezte a szertartást. Lélekemelő volt látni az aratókat ünneplő köntösökben, amint leborulva adtak hálát a jó Istennek az évi termésért. Azután kezdődött a sorakozás. Elő az arató lányok és legények a buzakalászból font koszorúkkal, majd az ökrösszekér a szép kévekkel, utánna a gazdasági cseléd-ég s a falu népe. Mire a felvonulás a gazdasági lakhoz megtörtént, étellel-itallal terített asztal várta őket az árnyékos fák alatt. Az aratógazda az egész menetet félkörbe vezényelve a gazdasági lak előtt ékes dikciót mondott az aligazgató ur előtt, melyre ő keresztelen szavakban válaszolva kiemelte, hogy Isten áldását csak úgy várhatjuk, ha az ő törvényei szerint élünk. Ova inti őket a dolgozni nem szerető s felbujtásból élni akaró emberek kerülésére s népies nyelven tartott szavakban mutatott rá a szocializmus káros következményeire. A magyaros őszinteséggel elmondott beszédet lelkesen megélték. Ezután asztalhoz ültek az aratók, a banda

Az előre haladt idény miatt, az összes Róth. M. utóda cégénél. nyári áruk leszállított árban kaphatók

Nagy választék turista-ingek, nyakkendők és kalapokban.

ráhuza s izlett a párolgó gulyás s a hófehér csusza. Közben csengett a pohár. Aldomást moudtak a megyés püspökre, a főrektorra, viczarektorra és gazdára. Asztalbontás után csárdás és nóta. Ki kell még emelnünk, hogy a papnövelde bőkezűségéből az arató személyzet pénzei jutalmat is kapott, melyet még akkor ki is osztottak.

* Agyonütötte a villamos áram

Barna Sándor 26 éves napszámos életével fizette meg vakmerőségét. Ugyanis vasárnap délután tűz ütött ki a Lukács György-utcán a Városi árvaház kertjében. Barna Sándor Lovas-utcai lakása előtt hallotta a tűz hírért s hogy tájékozást szerezzen a tűz hollétéről a villamos vezeték egyik oszlopára mászott. A ház előtt álló emberek figyelmeztették a vakmerő embert, hogy életveszélyes a vezetékhez nyulni. De a fiatal ember nem sokat törődött a figyelmeztetéssel, mert tovább mászott. A mint a drótháló elérte s a kiálló vastartóba akart fogózni, karja a vezetékhez ért és ebben a pillanatban borzalmas jelenet következett. Barna Sándor karját primév vezetékéből kiáramló villamos áram magához kapta s egy pillanat múlva hatalmas rángással az ember feje a drótok közé ugrott s aztán holtan hullott az utca porára. A borzalmas jelenet óriási szenzációt keltett. A megszenesedett fekete holttest körül összefutott az utca népe, azt hiva talán még életre kelthetik, de már minden segítség hiába való volt. Barna Sándor már holtan zuhant alá. Ez a megdöbbentő eset borzalmas tanúsága a villamos vezeték életveszélyes voltának, amire folyton figyelmeztetjük a közönséget, de az oszlopokra írott figyelmeztetés, úgy látszik mindez ideig hiába való volt. Most e megdöbbentő szomorú példára hívjuk fel a közönség figyelmét. Barna Sándort a rendőrség Lovas-utcai lakására szállította, a hol az orvosi vizsgálat konstatálta, hogy a villamos-áram ütése következtében agyszélhűdés okozta halálát.

* **Drága mulatság.** Sarkadi József pezeszöllői malomberő tegnap bejött Váradra mulatni. Nagyon sokat ihatott a jó tavalyi borból, mert még azt se vette észre, mikor egy zsebtolvaj elemelte duplafedelű ezüst óráját. Az esetről még az este jelentést tett a rendőrségnek, mely nyomozza a megugrott zsebtolvajt.

* **Budapesti mulatságok.** A szombat-
ról vasárra virradó éjszaka soha sem mulik el vér nélkül. Verekedéstől, lármától és segélykiáltástól hangosak az utcák s a mentők megkettőztetik őrskéiket. Annyi vér azonban már évek óta nem folyt, annyi fejét már nagyon régóta nem vertek be, mint szombat éjszaka. A mentők egész éjjel talpon voltak s minden kocsijuk megszurkált, vér-sfejt, összevert embereket szállított. Az első eset a Józsefvárosban történt. Gécsi Márton 31 éves géplakatost a Józsefváros egyik sötét utcájában eszméletlenül, véresen találták. Bevitték a VIII. kerületi kapitányságra és odahívták a mentőket. Amikor Gécsi magához tért, elmondotta, hogy hazafelé igyekezett, amikor két ismeretlen ember megtámadta és összeszurkálta. A szerencsétlennek a homlokán és a mellén vannak veszedelmes sebei. A Rókus-kórházban ápolják. — A városligetben Ösz Pál, 23 éves vaskereskedő segédet több duhajkodó részeg ember megtámadta és nyakán, fején és karján megszurta. Osz is a Rókusba vitték. — Mezei Imre napszámos a Kútsó Soroksári-ut 22. szám alatti korcsmában összeverekedett több társával. A verekedés vége az lett, hogy Mezeit a nyakán veszedelmesen megszurkálták. A mentők az István-kórházba szállították. — A Király-utca 95. szám alatti vendéglőben Pressiák István 38

éves napszámos összevezett Vasskó Jánosné napszámosnővel. A civódás csakhamar veszedelmes jellegűt öltött, mert a harcias amason felkapott egy boros üveget az asztalról s úgy vágta Pressiák fejéhez, hogy azt rögtön elborította a vér. Pressiák előtt véres ködbe borult a világ, elfelejtette, hogy «gyöngye, védtelen nővel» áll szemben, akivel szemben az erős férfi nem lehet erőszakos. Pillanat alatt előkerült zsebéből a bicska, amelylyel Vasskónét kétszer hábaszurta. Vasskóné eszméletét veszítette. Mind a kettőt a Rókusba vitték. — A Tömlő-utca 23. számú ház előtt két részeg társaság verekedett össze. A harcban nagy szerepe volt a bicskának is. Misk Antal 52 éves fuvaros, a jobbfülét hagyta a csatatéren, Misk József 22 éves kocsis mély karsebvel, Napner Ferenc pedig mély fejsebvel hagyta el a küdőteret. — A Hadnagy-utcában Walter József, 29 éves mázolósegédet több ismeretlen ember megtámadta és a bal kezén megszurta. A Rókus kórházban ápolják. Hát ér annyit az államnak ez a pár forint, melyet az ünnepnapi és szombat esti korcsmai pálinka után kap, mint ez a szörnyű erkölcsi és anyagi züllés, melyet a szombatesti és vasárnapi korcsmázás okoz? Mikor lesz több gond az emberre, mint a pálinka után eső garasra?

* **Két tüzeset.** A vasárnap hangulatát kétszer zavarta meg a tűzoltók kivonulása. Délután 3 órakor elterjedt a városban a hír: — Ég a csillagvárosi temető! A tűzoltóság öntöző hordókkal vonult ki s ekkorra már a Komendáns-rétnek a régi temető körüli részén mintegy száz méternyi hosszúságban égett a száraz tarló, mely a nagy szárazságban egy gyufa eldobásától gyuladhatott meg. A kár természetesen semmi, a tűz továbbterjedését megakadályozták. Délután hat óra tájban az Erzsébet árvaház udvarán támadt tűz. Egy fászin kapott ismeretlen okból lángra s itt is sikerült a veszedelmet elfojtani. Dícséretes munkát végzett a lokalizálásban Háberland Ferenc máv. pályafelügyelő, ki az égő kerítést és tetőt ledöntötte, hogy a tűz ne terjeszkedjék. A kár jelentéktelen.

* **Megcsipett szélhámos.** Ma délelőtti Szunyogh Albert huszárhadnagy lakására beállított egy fiatal ember és az ott lévő tiszti szolgának gróf Eszterházy-nak mutatta be magát. A fogadó szobában leült a míg a hadnagy előjön, addig ennek szolgáját azon ürügygel küldte a Sas-szállodába, hogy az ott lévő csomagját hozza el. A tiszti szolga elindult ugyan, de gyanus lévén neki a fiatal ember, az utcáról visszatért a lakásba. Akkorára a fiatal ember a hadnagy óraláncját és ezüst cigarettatárcsáját magához véve elakart távozni. A tiszti szolga rendőr hiányában egy arra jövő csendőrnek jelentette a lopást és adta át a fiatal embert. A csendőr előt a fiatal ember kijelentette, hogy őt a hadnagy bizta meg e tárgyak elhozásával, miért is a csendőrrel és a tiszti szolgálával együtt visszamentek a hadnagy lakására s miután az ellopott tárgyakat ott letette elbocsájtották. A nyert személyleírás folytán az áll gróf Eszterházy Ferenc a rendőrség által elfogott és lezárattott. — Beismerte, hogy hasonló módon Aradon is követett el lopásokat.

* **Ölni akart, hogy felakasszák.** A péntekre virradó éjjel Debreczenben elkövetett rablógyilkosság tettesét K. Molnár Józsefet is kihallgatta a rendőrség. Bevallotta tettét, melyre vonatkozólag a következőket mondta: — Munkát kerestem, de nem kaptam. Egyik héten 1. másik héten 1 és fél napot tudtam dolgozni azután hiába kértem, nem kaptam munkát.

Kétszer fel is akasztottam magamat, hogy a terhes élettől megszabaduljak. De egyszer leszakadt a kötél alattam, azután meg levágtak. Azért akarom most gyilkosságot elkövetni, hogy akasszanak fel. A betörő a mint jobban lesz, átkiséri a kir. ügyészséghez. — Matey Miklós, akit nyakon szurt meg a rabló, lényegtelen sebet kapott, az orvosi vélemény szerint 8 napon belül gyógyul.

* **Kitűntetett közjegyző.** O felsége Királyné Gyula kisje. őt közjegyzőnek és törvényes utódainak a közügyek terén szerzett kiváló érdemei elismerésül a magyar nemességet kétegyházi előnévvel adományozta.

* **Vizhiány Párisban.** Párisban mind jobban gondot okoz a vízhiányosság fedezése. A nagy meleg és szárazság következtében nem elegendő a vízmennyiség a szükségletek fedezésére. Ejjétől reggel 6 óráig az összes csapokat bezárják és a lakókat külön fethívják, hogy takarékoskodjanak a drága és kevés anyaggal. Különbben is Párisban a vízmennyiség sohasem nagy. A lakosság ugyszólván csak ásványvizet használ. A kis vízmennyiség miatt az utcákat sem locsolhatják, így a hőség mellett a por is elviselhetetlen.

* **Mikor a kocsis az ur.** Kirándulásra indult vasárnap egy társaság a hegyek közé s mivel sokan voltak két egyfogatval megalkudtak. A két kocsinak érdemes följegyezni a számait: a 9-es és a 11-es. A mint az Uri-utczára érnek, egyszer csak megáll a 11-es, utána a 9-es is. A társaság rákiált:

— Mi baj?

— Semmi. Csak én nem viszem tovább az urakat.

— Miért?

— Csak. Tessék kiszállani.

Mit volt mást tenni, mint hogy szépen kiszállottak s a rekkenő melegben kerestek más kocsit.

Ajánljuk a két egyfogatut, főleg a kezdeményező, a 11-es számúnak kocsisát a közönség figyelmébe, hogy mások meg legyenek kímélve hasonló kellemetlenségektől.

* **Eladta a feleségét.** Nem mindennapi furcsaság történt tegnap a lóvásártéren. Beringye Péter csehii lakos eladta a feleségét Varga János mezőpeterdi gazdaembernek, a ki 100, az az százaz ezüst koronát szurt le a különös portékáért. Az adás-vételi szerződést a czédulaházban, tanuk előtt kötötték meg, de az eladó fél csakhamar megbánta az elhamarkodott tüzletet, mert visszaadta a száz koronát kérve, hogy ennek ellenében a feleségét is adja vissza a szerencsés vevő. Varga csak úgy volt hajlandó felbontani a megkötött szerződést, ha Beringye minden adott forintra két krajczárt ráfizet. Beringye végre könyörgésre fogta a dolgot s esküvel fogadta, hogy soha többé bár milyen rossz lesz is a felesége, nem fogja eladni. Varga megkönyörtült a különös emberen és vissza adta neki feleségét — gondolva — úgy is eléggé meg lesz büntetve, ha majd a felesége odahaza érzékenyen tudtára adja az urának, hogy az asszony nem vásári portéka

* **A fürdés halottai.** Sebestyén Zsuzsanna 18 éves tarhosi hajadon, a bihari csatornában fürdött többed magával. A szerencsétlen leány, mély vízbe került s nem tudván uszni, a csatornába fulladt. Holttestét csak hosszas keresés után találták meg. — Hanyecz Viktória 12 éves endrődi leányzó más, hozzá hasonló kora kis leánnyal vigan lubiczolt a Körözs vizében, miközben egy mélyebb gödörbe estek s mind a hatan elmerültek. A szerencsétlen gyermekek sikoltására egy fiatal ember, Almási Vincze a faldoklok után ugrott s egymás-

után szedte ki őket a vízből; utolsónak a kis Hanyecz Viktóriát — halva. A többi ötnek az ijedségen kívül nem esett semmi baja. A kis leány hulláját szüleinek lakására szállították, honnan ma délelőtt fog végbemenni a temetés. A királyi ügyesség vizsgálatot indított az ügyben, annak a felderítésére, hogy nem terhel-e valakit a szerencsétlenségért felelősség.

* **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést:

Beöthy Ilona, Miklós, Malvin, László, Irén, Andor mi t gyermekei; ugy a maguk, valamint testvérei: Mille József és neje Szentiványi Mariska; Mille Terézia, öz. Györfly Andrásné; Mille Mariska férj. Nádudvary Lajosné s a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett édesanyának, testvérnek, sógornőnek s rokonnak öz. bessenyi **Beöthy Miklós** szül. szegedi Mille Ilonának élete 46-ik, gyászos özvegyiségének ötödik hónapjában, hosszas, de keresztényi türelemmel viselt szenvedés után f. hó 24-én délelőtt 11 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 26-án d. e. 10 órakor fognak a Szaniszló-utca 46. számú gyászháztól az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a várad-olaszi-i sirkertben az anyaföldnek átadatni. Amely végsőtisztesség-tételre az elhunyt rokonai, ismerősei meghívottnak. Nagyvárad, 1904. július hó 24. Adj Uram örök nyugodalmat neki!

* **Két jómadár.** Tegnap este a Bémer-téren **Szilágyi József** és **Kardos György**, a rendőrség előtt ismeretes alakok verekedést rögtönöztek és az őket bekísérni akaró rendőrt leszurással fenyegették. A rendőr segítségére érkezett két rendőrrel együtt a két jómadárt bekísérték. — Most a rendőrség bürtönében hűsítik le a két sipista fölfortyanó vérért.

* **Elfogott házitovaj.** Varró Domokos királyi főmérnök már régebben észrevette, hogy valaki rendszeresen meglopja, miről a rendőrségnek is jelentést tett. Nyomozás során kiderült, hogy a tolvaj nem más, mint a főmérnök cselédje, Juhász Terézia, a ki a lopott holmikat lakásán rejtette el. A rendőrség tegnap házkutatást tartott a tolvaj lakásán s az ott levő összes holmikat megtalálták. A hűtlen cselédet a rendőrség bezárta.

* **Rendőrkaró egy táncmulatságon.** Kőbányán, az O-hegy 7911 szám alatti Garás-féle korcsmában ma éjjel táncmulatság volt. Kőbánya összes suhanczai a részeg utczaséprőtől kezdve a legismertebb betörőkig résztvettek a mulatságon. Természetes, hogy ahol ilyen diszes társaság szórakozik, oda rendőri kirendeltség kell. Nagy Imre és Baranyay József rendőröket érte ez a szerencsétlen sors, hogy ezen a mulatságon a rendre és a közbiztonságra vigyázzanak. Ejjel felé nagyon emelkedetté vált a hangulat. A sörös kancsók és a boros üvegek valóságos tánczot jártak az asztalokon, amelyre hatalmas öklök csapkodtak le — mint egy-egy gőzpörölly — előre meg nem állapított időközökben. Különösen három ember volt nagyon hangos: Kucsera István huszonnégy éves majoros, Feith Leonhart s Holer Vince huszonnégy éves munkások. Mind a három rovt multu. Holer pedig hirhedt utonálló és betörő, aki ezekért a jó tulajdonságáért ifjuságának egy részét, rövid öt esztendő, már bürtönben töltött. Ezek végre is összevesztek, székeket, süvegeket csapkodtak egymás fejéhez s mikor egy másik vendég szerencsétlenségére, közbelépett, hogy kibékítse őket, nekiestek és véresre verték. Erre a rendőrök is közbeléptek s ki akarták tuszkolni a verekedőket az utczára. A mintegy 70—80 főből álló társaság természetesen a verekedőknek fogta a pártját. Közrefogták a rendőröket, akik kardot rántottak. Holer, a legvakmerőbb, még a kardtól sem hátrált meg, nekironított Baranyi rendőrnek és fojtogatni kezdte. Feith Leonhart pedig botjával végigvágott a rendőrök fején. A rendőrök helyzete már-már válságos lett, mikor egy háromtagu rendőrőrsjárat, amely véletlenül arra ment, a nagy zajra bejött a korcsmába. Mikor fölismer-

ték a helyzetet, szintén kardot rántottak és szétverték az egész társaságot. Holer, Feith és Kucsera több sebből vérezve, összerogytak, Baranyai rendőrt a fején és a karján többször megszurta. Az előbbieket a Rókus-kórházba, Baranyait pedig a rendőrkórházba szállították. A verekedők ellen hatóság elleni erőszak címén megindították az eljárást.

* **Találtatott** egy pénztárca, némi pénztartalommal. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen, Pataky fogalmazónál.

x **Lapunk mai számához** mellékelve van **Kádár János** jónévű bor- és fűszerkereskedésének árjegyzék-kivonata, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Ne mulassza el s vegyen egy üveg Labolint** 1 kor. 20 fillérért, mely **lábizzadás** ellen a legkitűnőbb megbízható szer, már 8 napon belül feltétlen hatást eredményez. — **Berger Sándornál** Parfümerie. »Savoly« illatszertárában Nagyvárad, Bémer-tér, színház sarok.

x **Olvasóink figyelmét felhívjuk Guzmán Ferencz** bádógos-mester légszesz- és vízvezeték-szerelő lapunk mai számában közölt hirdetésére.

A gyulai Erzsébet-szobor leleplezése.

Folyó hó 24-ikén, vasárnap leleplezték le Gyulán a békésmegyeiek kezeletlen adakozásából felállított Erzsébet-szobrot. Délelőtt 10 órakor rendkívüli megyegyűlés volt, a melyen elnöklő dr. **Lukács György** főispán kegyeletlen szavakban emlékezett meg boldogult Erzsébet királynénkről. Majd **Fábray** alispán bejelentette, hogy a vármegye közönségének adakozásából **Elek Gyula** fiatal, tehetséges szobrász elkészítette az Erzsébet szobrát s a mai napon leleplezésre vár.

Megyegyűlés után átvonultak a róm. kath. főtemplomba isteni tiszteletre, melyet dr. **Karácsonyi János** egyetemi tanár, tartott fényes segédlettel. A templomból vonult ki gyönyörű időben, az egész ünneplő közönség a Göndöcs népkertbe, a hol a szobor fel van állítva. A szobor körül és a népkert tágas utain, akkorra már ezrekre menő sokaság nyüzsgött.

Az itt lefolyt ünnepséget az iparos ifjak dalárdája »Erkel Ferencz dalkör« nyitotta meg a Hymnussal.

Ezután **Szentmiklósi József** lépett az emelvényre s elszavalt a nagy hatással saját szerzeményű ódáját: »Avatóra« czimmel. Utána következett dr. **Fábray** alispán ünnepi beszéde.

Az alispán a tőle megszokott eleganciával beszélt Erzsébet királynéről, mint nőről, mint királynéről és mint a magyar nép anyjáról.

Ha korona nem lett volna fején, akkor is megillette volna a női erények királynőjének czime. A magyar nemzetnek igazán anyja volt. A nemzetnek csak az fájt, hogy nem viszonzhatta nagy szeretetét.

Ő elützte a felhőket hazánk egéről és mi minden szeretetünk és ragaszkodásunk mellett sem voltunk képesek arra, hogy az ő bánatát eloszlassuk.

A beszéd, mely gyönyörű részletekben bővelkedett, mely benyomást tett a hallgatóságra, mely tetszésének tapsokban adott kifejezést.

A beszéd végén lehullott a lepel s előttünk állott a karrarai márványból faragott, minden tekintetben kiválóan sikerült szobor. Ezután átadta az alispán a szobrot Dutkay Bélának, Gyula r. t. város polgármesterének,

ki lendületes szavakban vette Gyula város gondozásába.

Ezután szavalt **Karaszky Odon Székely** Sándor ismert gyulai költő gyönyörű költeményét: Erzsébet. A szép előadás érvényre juttatta a költemény minden szépségét és a végén frenetikus taps és éljenzés hangzott fel, amely szólt ugy a szerzőnek, mint a szavalónak.

Végül a dalárda énekelte még el a Szózatot, — melyet a közönség is énekel — s ezzel a minden tekintetben sikerült ünneplő véget ért.

Még koszorukat helyezték el Békésvármegye, Gyula város, a két négyzet. A szobor a népkert köröndjében van arcczal a Sugárút felé. A kertbe lépő mindjárt szemben találja magát a szoborral és impozáns hatással van a szemlélőre. Kiváló alkotása ez egy kiváló fiatal művésznek, **Felek Gyulának**, Békésmegye születettjének, aki fáradhatatlanul, művészi ambícióval volt rajta, hogy minél szebbet, minél tökéletesebbet adjon vármegyéjének.

IRODALOM.

A modern Magyarország. A XIX. század nagy politikai, gazdasági és szociális mozgalmainak hullámai a század első negyedében érik Magyarországot. Az 1825-iki országgyűlés a kiindulási pontja azoknak az eseményeknek, melyekből diadalmasan kelt ki a modern Magyarország. Lassan, de nagy szelleme termékenyítő hatása alatt biztosan halad az az érési proceszus, mely a nagy átalakulást megelőzte. — Micsoda utat kellett megtennie ennek az országnak, míg az 1825 előtti állapotokból a modern állam magaslatára emelkedett, felruházva annak minden attributumával Micsoda termékenységgel kellett ahhoz nagy szellemekben, kezdeményező erőben! A magyarok istene megáldotta ezt az országot, egy évszázadon belül legnagyobb fiait ajándékozván neki.

Magyarország újjáalakulása történelmünk legszebb lapjait tölti be. Ezt az átalakulást, visszapillantással az előzményekre, szereplő férfainak hű és biztos jellemzésével, művészi tollal a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 208—210. füzetében írta meg Marczali Henrik.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16.— korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VII. Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

MULATSÁG.

A 48-as népkör mulatsága.

A nagyvárad 48-as népkör vasárnap este tartotta meg kitűnően sikerült nyári mulatságát a Sport-téren, melyen dr. **Barabás Béla** országgyűlési képviselő is megjelent, kinek érkezését három ágyulövés jelezte. A képviselő barátai körében töltötte az estét. A tánc egész reggelig tartott. A mulatságon a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Békési Pálné, Nemes Lajosné, Cser Jánosné, Vadász Lászlóné, Lányi Gyuláné, Kertész Mihályné, Horváth Jánosné, Tóth Danielné, Király Zsigmondné, Bajor Józsefné, Fodor Mártonné, Weisz Vilmosné, Bencz Gyuláné, Szabó Dezsőné, Dula Miklósné, Szabó Ferencné, Kósza Mihályné, Keresztesi Józsefné, Gebei Jánosné, Tomozser Mihályné, ifj. Józsefné, Szűcs Mihályné, Pellei Sándorné, Bujdosó Lajosné, Kiss Károlyné, Campion Györgyné, Belyi

valamivel éjjél előtt hallottam, hogy Holmes kinyitja a kaput . . .

Mihelyt belépett a szobába, azonnal megláttam az arcán, hogy nem járt sikerrel. Vidámság és bosszúság látszottak küzködni benne, míg végre az előbbi hirtelen diadalmaskodott és Holmes kacajra fakadt.

— A világot se szeretném, hogy Lestrade vagy Gregson megtudja ezt a kudarcot! — kiáltott föl, beülve karosszékebe. — Anyi borsot törtem már az orruk alá, hogy most az egyszer ők sem mulasztanak el a gunyolódást . . .

— De hát mi történt, Holmes? — kérdeztem kíváncsian.

— Oh, ön előtt nincs mit röstelnem, Watson; ez egyszer túl járt az eszemen az a vén banya . . . Alig ment öt percig, elkezdett sánthitálni és meglátszott a járásán, hogy szörnyen fáj a lába . . . Egyszer aztán megállt s oda-intett egy szembe jövő kocsi. Igyekeztem elég közel lenni hozzá, hogy meghalljam a címet. De nem volt rá szükség, mert oly hangosan kiabált, hogy a tulsó soron is meghallották. — Vigyen el a Duncan-utczába, a 13-ik szám alá! — mondta a kocsisnak.

— Hát mégis ott lakott? — szóltam közbe.

— Ott ám, csak várjon! — felelte Holmes vigan. — Tehát, mikor láttam, hogy a csorosziya már bemászott a kocsi, hirtelen hátul kerültem én is fölkapaszkodtam rá . . . Ebben a mesterségben minden detektivnek művésznak kellene lennie . . . Nos, elég az hozzá, hogy gyorsan robogtunk a Duncan-utca felé. Mikor az utczába befordultunk, még mielőtt a 13-as ház elé értünk, ügyesen leugrottam és kényelmesen, lomhán, gyalog ballagtam a ház felé . . . Láttam, hogy a kocsi megáll: a kocsi lengrik a bakról, kinyitja a kocsiajtót és — vár . . . De a kocsi nem szállt ki senki! . . . Mikor oda értem, a kocsi éppen bedugta a fejét az üres kocsi és oly irtózatosan káromkodott, hogy hozzá foghatót még a Piccadilly csapszékeiben se hallot-

tam. A kocsi nyoma se volt az utasnak s félek, hogy a szegény kocsi bittal ütheti a nyomát a fuvarnak . . . Mikor végre elhajtott, becsöngettem a 13-as számú házban megtudtam, hogy egy becsületes papirkereskedő lakik benne, valami Keswick s hogy se a házban, se a környéken sohasem hallották a Sawyer vagy a Dennis nevet.

— Csak nem akarja elhitetni velem — kiáltottam föl álmélkodva — hogy a vén totyogós csorosziya ki tudott ugrani a szaladó kocsi, még pedig úgy, hogy se ön, se a kocsi észre ne vegyék? . . .

— Vén csorosziya?! — kiáltott föl Holmes hevesen. — Mi voltunk a vén banyák, Watson, hogy rászédettük magunkat! Nem vén asszony volt az, hanem fiatal ember, még pedig nagyon is ügyes és ráadásul tökéletes színész . . . Ahogy föl volt öltözve és maszkirozva, becsületesre vált volna akármelyik színésznek . . . Bizonyára észre vette, hogy követem és így akar tőlem szabadulni. Ez csak annak a jele, hogy a gyilkos, akit üldözünk, korántsem oly egyedül álló ember, mint ahogy én hittem; hanem igenis vannak barátai, akik még arra is készek, hogy kockáztassanak érte egyet-mást . . . Nos, doktor, ön már nagyon fáradt és álmos . . . Fogadjon szót és fektedjen le . . .

Mivel valóban nagyon kimerült voltam, megfogadtam Holmes tanácsát és bementem a hálószobámba. O még ott maradt az ebédlőben, a kandalló hamvadó tűzével szemközt s még azután is sokáig hallottam, amint lassan pöngötte a hegedűje hurjait; ábrándozott és a relyételes pr blémán törte a fejét, melynek első szála kisiklott kezéből . . .

(Folyt. köv.)

Határidők.

	Budapest, jul. 25.
Buzaáprilisra	7.88
Buza október	7.86

Tengeri	6.26
Rozs okt.	16.
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde.

Budapest, júl. 25.

Osztrák hitel	685.50
Magyar hitel	749.50
Allmvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. júl. 25-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.50
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	19
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkövénny 1876-ból	98.
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	57.
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavin földtehermentesítési kövénny	108.09
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	4.62
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	98.75
Osztrák járdék papirban	99.75
Osztrák járdék papirban	118.50
Osztrák járdék aranyban	.99
Osztrák korona járdék	1.52
Osztrák államsorsjegyek	16.15
Osztrák magyarban részvény	769.50
Magyar hitelbankrészvény	640.50
Osztrák hitelintézet részvény	639.50
Párisi vista	119.01
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.80
Németbirodalmi márka	289.45
Londoni vista	95.52
20 márkás arany	98.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

bá! meghívók,
fáncrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Pálné, Tokai Mihályné, Magyar Jenőné, Magyar Béláné stb.

Lednyok: Békési Vilma, Cser Juliska, Nádasi nővérek, Laji Ilonka, Kertész Juliska, Horváth Etelka, Tóth Erzsébet, Schönberger Bella, Fodor nővérek, Veisz Annuska, Gulyás Mariska, Dula Gizella, Kósza Erzsike, Keresztesi Rózsika, Kulics Ilonka, Gebei Juliska, Tomozer Mariska, Jó Karolin, Kágyi Rózsika, Kiss Karolin stb.

Bucsnestély a magán tisztviselőknél.

Azon alkalomból, hogy a magántisztviselők egyesületének két közszerepben álló rendkívül tevékeny tagja: Nussbaum Marczel és Veisz Mózi Nagyváradról távoznak, az egyesület tagjai a Füschi palotában levő helyiségükben szombaton este társas vacsorával egybekötött bucsnestélyt rendeztek, melyen az egyesület vezetősége, valamint a tagok igen nagy számmal vettek részt.

Az egyesület tisztikara nevében *Schvartz* Izidor főtitkár mondott egyszerű, de annál meghatóbb szavakban, „Isten hozzád”-ot a távozóknak. szívtükre kötvén, hogy reájuk váró jobb állásukba se feledkezzenek meg a nagyvárad magán tisztviselők egyesületéről, mely viszont mindenkor hálással fog az ő kiváló tevékenységükre emlékezni. Utána *Fried* Ferenc köszöntötte fel a távozókat, majd pedig *Löwenstein* Zsigmond a jelenlevő hölgyek egészségére üritett poharat. Felköszöntött mondtak még *Weisz* Lajos és *Berkes* Zoltán titkár. Végül Nussbaum Marczel majd pedig *Weisz* Mózi mondtak a sok jó kívánságáért s a tisztviselők rendezett estélyért megható szavakban köszönetet. A társaság ifj. Bebe Károly fülbemászó muzsikája mellett késő éjjeli óráig maradt együtt.

Igazságszolgáltatás.

Irodalmi válóper.

Egy érdekes békítési kísérlet foglalkoztatta ma a polgári törvényszéket. Egy magasrangú tisztviselő indított válóper neje ellen, azért mert az szerinte a megengedhetőség határain túl érdeklődött egyik modern magyar író iránt.

— S hogyan vette ön ezt észre kérdezte a bíró.

En kérem magam is irodalombarát vagyok s élénk figyelemmel szoktam kísérni a könyvpiacot. Sajnos, a magyar irodalom mai állása miatt évek óta jobbra csak idegen nyelvű műveket vásárolok, amit nőm is helyeselt, azzal a kivétellel, hogy ezt az egyetlen írórt pártolta a mit nem akarok megnevezni. Így ennek legutóbbi könyvét is három példányban vette meg. Megvette folióban, megvette amatördiszben és megvette oktávan.

— De hátha egyiket vagy másikat ajánlékba akarta adni?

— Ellenkezőleg! Azok közül egy a szalomban van, egy a hálószobában s amint látni méltóztatik, a harmadikat meg ide hozta el magával. Es ezenkívül háromszor végignézte az író legutolsó darabját.

— De ezek nem válókok!

— Vegye bíró ur kérem tekintetbe azt, hogy egy ilyen író munkáinak olvasása olyan beteg izlésre mutat, ami a házasságban törhetetlen és okvetlen rossz eredményre vezet.

— Ugyan, ugyan, ezt az állítást bajosan tudná ön bebizonyítani.

— De igen kérem. Ezt a forradást a fejemben az okozta, hogy nőm, mikor rossz irodalmi ízlését ócsároltam, egy tányért vágott a fejemhez.

A bíró ekkor e feleséget vette vállat alá. Ez felűtötte a kezében lévő díszes amatördiszben könyvét és a bíró kérdésére válaszképp atból a következő fejezetet olvasta fel.

Ejjel volt vaksötét. Messze távolból tompa bugás hallatszott. Az őrerőf medvebőrre hasalt és bele bánt a vigasztalan éjbe.

Ez az, mondá hirtelen és egy merész úgrással nyakon ragadta Harryt. A megrémült

angol rámutatott egy zárt kocsi, melyből kilépett a sűrűn lefátyolozott Annie, karján a csecsemővel . . .

A bíró félbeszakította a telolvasást.

— De kérem híz ez nem tartozik a tárgyhoz.

— De igen, kérem, mert ez éppen hogy odatartozik. Tetszik tudni, éppen itt tartottam az olvasásnál, midőn férjem észrevette, hogy a konyhában odaégett a pecsenye. Ő ordított, a hus tovább égett, én pedig tovább folytattam a következő fejezet olvasását, mely így következett . . .

— Kérem, kérem, csak a tárgynál tessék maradni.

— Igen? Hát jó. E percztől fogva telepatikus érzés veit rajtam erőt és e könyv íróját mentoromnak tartottam, aki önkéntelen arra birt, hogy házasságom felbontója legyen, mert alkalmat adott arra, hogy megismerjem férjem durva lelkületét. Ettől a pillanattól fogva ennek az írónak összes megjelenő munkáit megvettem s ezen ideális érdeklődésemet férjem brutális realitással félremagyarázta. Ez a panasom.

— Es a tányér?

— A tányér, sajnos, eltört.

— Más panaszja nincs?

— Egyelőre nincs.

— Nem akarnának kibékülni?

— Nem, volt az egyhangú felelet.

— Akkor a mai tárgyalást berekesztem és az újabb békítetési tárgyalást mához három hónapra tűzöm ki. Most pedig mehetnek szépen haza.

TAVIRATOK

Urakodók találkozása.

Budapest, július 25. (Saját tud. táv.) A Zeit közlése szerint Vilmos német császár részt vesz az idén a csehországi nagygyakorlatokon. Onnan aztán valószínűleg Marienbadba utazik királyunk látogatására, s így nincs kizárva, hogy Marienbad akkor három uralkodónak lesz találkozó helye, mert Edvárd angol király is tervbe vette, hogy ősz királyunkat e helyütt meglátogatja.

József Agost fogadtatása.

Kecskemét, jul. 25. (Saj. tud. táv.) József Agost kir. herceg ma délelőtt 10 óra 8 perczkor ért be a kecskeméti pályaudvarra. Kiséretében voltak Batyányi Béla gróf kamarás és Szapáry Dénes gróf főhadnagy, a herceg hadsegéde. A pályaudvaron a város polgármestere üdvözölte az érkező herceget, a ki válaszában a legnagyobb örömeinek adott kifejezést, hogy Kecskeméten tölthet egy pár napot. Hiszen sok kedves emlék köti őt a városhoz. Ifjúsága szép napjait töltötte itt. Örül most, hogy viszont láthatja a kedves várost. A herceg ezután elvonult a tiszteletere kivezényelt dísz-szárad előtt s a város díszfogatán Kecskemét székháza elé hajtatott.

A város tanácsa tisztelegve fogadta. A herceg ezután 28 tisztelgő küldöttséget fogadott. Délben 2 órakor a Royal szállóban díszbéd volt 80 teritékkel. Az első felköszöntőt a herceg mondotta a királynak.

Borsó Pál plébános a herceget üdvözölte. Este a tiszti kaszinóban megjelent a herceg s mig itt tartózkodott, kívül az ezred zenekara szerénadot adott tiszteletere.

A város naphosszat ünnepi díszben volt s a polgárság is melegen üdvözölte a fiatal herceget. Holnap csapatszemlét tart József Agost s Budapestre valószínűleg szerdán vagy csütörtökön utazik vissza. Tehát ott tartózkodását egy vagy két nappal kitoldja.

Zichy Mihály beteg.

Budapest, július 25. (Saját tud. táv.) Pétervárról értesülünk, hogy Zichy Mihály a czár festője napok óta betegen fekszik. Allapota ugyan nem válságos, orvosai mégis életkorát tekintve, aggodnak érie.

Egy tisztos matrona halála.

Esztergom, jul. 25. (Saját tud. táv.) Dr Walter Gyula apátkanonokot, primási irodaigazgatót nagy gyász érte. Edes anyja, dr Walter Mihályné 81 éves korában meghalt. A részvét általános.

A háboru.

London, jul. 25. A Reuterügynökség jelenté Pétervárról mai kelettel: Alexis nagyherceg elnöklésével tegnap tanácskozás volt, a melyen Sándor nagyherceg, gróf Landsdorff, Avellan ellentengernagy és a tengerészet más magasrangú tisztjei vettek részt. Az orosz önkéntes hajóhad hajóinak ireguláris voltára vonatkozó angol jegyzék jogosultságát oly értelemben elismerték, hogy a gyűlés ama nézetének adott kifejezést, hogy az önkéntes hajóhad mostani jellege nemzetközi jogi szempontból nincs kellő pontossággal meghatározva, hogy jogosulttá tenné a hajók átkutatását és lefoglalását. Oroszország törekedvén fenntartani barátságos nemzetközi jogi viszonyait megvonja az önkéntes hajóhad hajóitól az átkutatást és lefoglalás jogát.

Niucsvang kiűritése.

Budapest, jul. 25. (Saját tud. táv.) Tiencsinből jelentik mai kelettel, hogy Kuropatkin parancsára tegnap megkezdtek az oroszok Niucsvang kiűritését.

Elsüllyesztett hajók.

Budapest, július 25. (Saj. tud. táv.) Idzunál az oroszok a Knight nevű angol hajót elsüllyesztették. A hajó európai utasait az oroszok felvették, de elereszteni nem akarják. A vladivosztoki hajóraj meg hir szerint egy japán monitort süllyesztett el.

Japán győzelem.

Budapest, jul. 25. (Saját tud. táv.) Niucsvang helyzete aggasztó. A város lakosai tegnapelőtt Kajpingtól északra erős ágyutüzélest hallottak. Állítják, hogy ott nagy csata volt. A japánok győztek, s most sebes menetben nyomulnak Niucsvang ellen.

REGÉNYCSARNOK.

A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Írta: A. C. D. (Angolból.)

26

Elmult tíz óra s hallottam a cseléd lép-tei, amint fölment aludni a szobájába . . . Elmult tíz-negy óra s a háziasszony is elvonult ajtónk előtt, éjszakai nyugo alomra . . . Végre

valamivel éjjél előtt hallottam, hogy Holmes kinyitja a kaput . . .

Mihelyt belépett a szobába, azonnal megláttam az arcán, hogy nem járt sikerrel. Vidámság és bosszúság látszottak küzködni benne, míg végre az előbbi hirtelen diadalmaskodott és Holmes kacajra fakadt.

— A világot se szeretném, hogy Lestrade vagy Gregson megtudja ezt a kudarcot! — kiáltott föl, beülve karosszékebe. — Anyi borsot törtem már az orruk alá, hogy most az egyszer ők sem mulasztanak el a gunyóldást . . .

— De hát mi történt, Holmes? — kérdeztem kíváncsian.

— Oh, ön előtt nincs mit röstelnem, Watson; ez egyszer tul járt az eszemen az a vén banya . . . Alig ment öt perczig, elkezdett sántikálni és meglátszott a járásán, hogy szörnyen fáj a lába . . . Egyszer aztán megállt s oda-intett egy szembe jövő kocsi. Igyekeztem elég közel lenni hozzá, hogy meghalljam a czimet. De nem volt rá szükség, mert oly hangosan kiabált, hogy a tulsó soron is meghallották. — Vigyen el a Duncan-utczába, a 13-ik szám alá! — mondta a kocsisnak.

— Hát mégis ott lakott? — szóltam közbe.

— Ott ám, csak várjon! — felelte Holmes vigan. — Tehát, mikor láttam, hogy a csorosziya már bemászott a kocsi, hirtelen hátul keríttem én is fölkapaszkodtam rá . . . Ebben a mesterségben minden detektivnek művésznak kellene lennie . . . Nos, elég az hozzá, hogy gyorsan robogtunk a Duncan-utca felé. Mikor az utcába befordultunk, még mielőtt a 13-as ház elé értünk, ügyesen leugrottam és kényelmesen, lomhán, gyalog balagtam a ház felé . . . Láttam, hogy a kocsi megáll: a kocsi lengrik a bakról, kinyitja a kocsiajtót és — vár . . . De a kocsi nem szállt ki senki! . . . Mikor oda értem, a kocsi épen bedugta a fejét az üres kocsi és oly irtózatossan káromkodott, hogy hozzá foghatót még a Piccadilly csapszékeiben se hallot-

tam. A kocsi nyoma se volt az utasnak s félek, hogy a szegény kocsi bottal ütheti a nyomát a fuvarnak . . . Mikor végre elhajtott, becsöngettem a 13-as számú házban s megtudtam, hogy egy becsületes papirkereskedő lakik benne, valami Keswick s hogy se a házban, se a környéken sohasem hallották a Sawyer vagy a Dennis nevet.

— Csak nem akarja elhitetni velem — kiáltottam föl álmétkodva — hogy a vén totyogós csorosziya ki tudott ugrani a szaladó kocsi, még pedig úgy, hogy se ön, se a kocsi észre ne vegyék? . . .

— Vén csorosziya?! — kiáltott föl Holmes hevesen. — Mi voltunk a vén banyák, Watson, hogy rászédettük magunkat! Nem vén asszony volt az, hanem fiatal ember, még pedig nagyon is ügyes és ráadásul tökéletes színész . . . Ahogy föl volt ültözve és maszkirozva, becsületére vált volna akármelyik színésznek . . . Bizonyára észre vette, hogy követem és így akar tőlem szabadulni. Ez csak annak a jele, hogy a gyilkos, akit üldözünk, korántsem oly egyedül álló ember, mint ahogy én hittem; hanem igenis vannak barátai, akik még arra is készek, hogy kockáztassanak érte egyet-mást . . . Nos, doktor, ön már nagyon fáradt és álmos . . . Fogadjon szót és fekdjék le . . .

Mivel valóban nagyon kimerült voltam, megfogadtam Holmes tanácsát és bementem a hálószobámba. O még ott maradt az ebédlőben, a kandalló hamvadó tűzével szemközt s még azután is sokáig hallottam, amint lassan pöngette a hegedűje hurjait; ábrándozott és a relytélyes pr biémán törte a fejét, melynek első szála kisiklott kezéből . . .

(Folyt. köv.)

Határidők.

Buzaáprilisra	—	—	—	—	7.88
Buza október	—	—	—	—	7.86

Tengeri	—	—	—	—	6.26
Rozs okt.	—	—	—	—	16.
Zab ápr.	—	—	—	—	5.90
Káposzta, repcze, aug.	—	—	—	—	11.90

Értéktőzsde.

Budapest, jnl. 25.

Osztrák hitel	—	—	—	—	685.50
Magyar hitel	—	—	—	—	749.50
Allmvasut	—	—	—	—	694.—
Rimamurányi	—	—	—	—	488.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	535.25
Salgótarjáni	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. júl. 25-én.

Magyar aranyjáradék 4%	—	—	—	—	118.50
Magyar koronajáradék	—	—	—	—	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	—	—	—	—	19
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	98.
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	57.
Italméresi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—
Horváth szlavon földtehermentési kötvényt	—	—	—	—	108.09
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	4.62
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	—	—	—	—	98.75
Osztrák járadék papirban	—	—	—	—	99.75
Osztrák járadék papirban	—	—	—	—	118.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	.99
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	1.52
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	16.15
Osztrák magyarban részvény	—	—	—	—	769.50
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	640.50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	639.50
Párisi vista	—	—	—	—	19.01
29 frankos arany (Napoleon'dor)	—	—	—	—	117.30
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	289.45
Londoni vista	—	—	—	—	95.52
20 márkás arany	—	—	—	—	28.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Egy-két középiskolát végzett
fiu
tanulónak
felvétetik a
Szt. László nyomdában.

Guzmann Ferencz

bádogos-mester

Nagy-Körös-utca 8. sz. (Mertz-ház.)

Elvállal:

légszesz-, vízvezeték-berendezéseket,
csatornázásokat.

Fürdőszobákat és angol closteteket
800 készítését.

Mindennemű

bádogos munkálatokhoz, terveket és
költségvetéseket díjtalanul készítenek.

**Házak jókarban tartási
vállalata.**

Telephonszám: 448.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt REISZ és PORJESZ.

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos
és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választékban,
gyárban.

Szolid, szabott árak!

A
„Központi Takarékpénztár“ rész-
vénytársaság

Nagyvárad, Olasz

Színház- és Szilágyi-Dezső-utca sarkán (Adorján Emil ház)

Törlesztéses

jelzálogkölcsonöket nyújt

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi
visszafizetésre.

A kölcsönöket a legolcsóbb kamattal
mellett folyósítjuk és a legrövidebb idő
alatt bonyolítjuk le.

A törlesztéses kölcsönöket záloglevél
alapján nyújtjuk, azonban a záloglevele-
ket teljes névértékben számoljuk el, azaz
a kölcsön teljes összegben fizettetik ki.

Drága kamatozású kölcsönök helyett olcsóbb kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték mentesen nyújtunk.

Kölcsönöknél hiteles telekkönyvi ki-
vonat, hiteles telekkönyvi birtokiv, eset-
leg községi becsü bizonyítvány beküldése
elegendő.

A „Központi Takarékpénztár“
részvénytársaság.

Hirdetmény.

A
„Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság“
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

elfogad betéteket könyvecskére és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot
összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított
váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

897

AZ igazgatóság.

Eladó gázmotor.

Egy jókarban levő, jelenleg is
működő 2 lóerejű

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

551—1904. vég. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi
LX. t.-cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré
teszi, hogy a budapesti kir. járásbírósnak 1903.
Sp. X. 2116/4. számú végzése folytán Büchler
és Rausnitz budapesti cég végrehajtató javára
Erdy Kálmán asszonyvásári gőzmalomtulaj-
donos, éradonyi lakos ellen 384 kor. s jár.
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkal-
mával bíróságilag lefoglalt és 3000 kor.-ra becsült
gőzlocomobilból álló ingóságok, 384 kor. tőke,
ennek 1902. év július hó 31-ik napjától járó
5%, kamatai eddig összesen: 74 kor. 59 fill.
per-, végrehajtáskérelési és foganatosítási, to-
vábbá 2 kor. 40 fill. árveréstüzési költség
erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a székelyhídi kir. járásbí-
rósnak 1903. évi V. 780/4. sz. végzése foly-
tán a helyszínen, vagyis Asszonyvásáron al-
peres gőzmalomban leendő eszközzésére 1904-ik
év július hó 30-ik napjának délelőtt 8 órája
határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szán-
dezők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen
az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a értelmében a
legtöbbet ígérőnek becsíron alul is eladatni
fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az
1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított
feltételek szerint lesz kifizetendő.

A meynyiben ugyanezen ingóságok más
végrehajtatók javára le- vagy felülfoglalva van-
nak — az árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120.
§-a értelmében mindazon végrehajtatók, foglal-
tatók és felülfoglaltatók követelésének kielégíté-
sére rendeltetik el, kiknek javára az árverési
hirdetmény kibocsátása napjáig a foglalás már
foganatosított.

Kelt Székelyhídon, 1904-ik évi június hó
30-ik napján.

Jóny Lajos,

kir. bír. végrehajtó.

892

Uj üzlet!

A legdivatosabb francia delainek, batisztok,
legjobb mosó kartonok, 140 cztm. széles fekete és tegethof
lüsterek, napernyők, legolcsóbban csak

Kertész Sándornál szerezhetők be,

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca, (Heimann Lipót és Társa céggel szemben.)

Uj üzlet!